

ZAMERANIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR NA ROK 2004

OBSAH

1. Európska únia.....	2
2. Organizácia Severoatlantickej zmluvy	8
3. Vzťahy so susednými štátmi a cezhraničná spolupráca.....	10
3.1. Vzťahy Slovenskej republiky so susednými štátmi	10
3.2. Vyšehradská štvorka	13
3.3. Colná únia.....	13
3.4. Regionálna a cezhraničná spolupráca	13
4. Ďalšie oblasti dvojstrannej spolupráce	14
4.1. Vzťahy so štátmi NATO a Európskej únie	14
4.2. Vzťahy s ďalšími kandidátskymi krajinami a inými západoeurópskymi štátmi a štátnymi útvarmi.....	21
4.3. Vzťahy s krajinami SNŠ	24
4.4. Vzťahy s krajinami západného Balkánu	27
4.5. Vzťahy so štátmi Ázie, Afriky, Latinskej Ameriky, Austrálie a Oceánie	30
4.5.1. Vzťahy so štátmi Ázie, Austrálie a štátmi oceánie	30
4.5.2. Vzťahy so štátmi Blízkeho a Stredného východu a severnej Afriky	34
4.5.3. Vzťahy so štátmi subsaharskej Afriky	39
4.5.4. Vzťahy so štátmi Latinskej Ameriky	40
4.6. Vzťahy v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva	41
5. Ďalšie oblasti mnohostrannej spolupráce.....	43
5.1. Pôsobenie SR v medzinárodných medzivládnych organizáciách.....	43
5.1.1. Organizácia spojených národov	43
5.1.2. Rada Európy.....	47
5.1.3. Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE)	47
5.1.4. Západoeurópska únia	48
5.1.5. Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)	48
5.1.6. Svetová obchodná organizácia (WTO)	49
5.2. Odzbrojenie a kontrola zbrojenia	49
5.3. Zahraničná spolupráca a rozvojová pomoc	51
5.3.1. Oficiálna rozvojová pomoc (ODA)	51
5.3.2. Humanitárna pomoc	51
5.4. Aktivity v regionálnych zoskupeniach	51
5.4.1. Stredoeurópska iniciatíva (SEI)	51
5.4.2. Čiernomorská hospodárska spolupráca (BSEC)	52
6. Medzinárodnoprávna a konzulárna oblasť	53
6.1. Medzinárodnoprávna oblasť	53
6.2. Konzulárna oblasť	54
6.3. Ľudské práva a práva osôb patriacich k národnostným menšinám	55
7. Informačná činnosť a prezentácia zahraničnopolitických aktivít SR	56
8. Budovanie diplomatického zboru a personálna politika	57

1. EURÓPSKA ÚNIA

V roku 2004 bude završená realizácia úloh súvisiacich s dosiahnutím plnoprávneho členstva SR v EÚ. Z hľadiska dosiahnutia kvalitatívne novej situácie v postavení SR ako členského štátu EÚ, si táto skutočnosť bude vyžadovať plné uvedomenie otvorenia novej dimenzie pre realizáciu slovenských zahraničnopolitických cieľov a taktiež nového charakteru úloh pre všetky ústredné orgány štátnej správy.

Cieľom SR v oblasti európskej integrácie v roku 2004 bude pokračovanie v činnostiach v orgánoch EÚ, s dôrazom na štruktúry Rady EÚ (v pozorovateľskom štatúte do 1. mája 2004) a ďalšie skvalitňovanie zapojenia predstaviteľov SR na všetkých úrovniach v práci príslušných orgánov EÚ. Úlohou v období prvých štyroch mesiacov bude dosiahnutie maximálnej možnej pripravenosti na plnohodnotné pôsobenie SR v postavení členského štátu od mája 2004. Základom pôsobenia SR v štruktúrach EÚ bude dôsledná príprava a účasť na príslušných rokovaniach členských štátov na všetkých úrovniach vyplývajúcich zo zmlúv ES/EÚ, t.j. Európskych rád, ministerských rád, rokovaní výborov stálych predstaviteľov, odborných výboroch a pracovných skupinách v rámci Rady EÚ. Prvé mesiace roku 2004 musia byť ďalej využité na to, aby si predstavitelia SR na všetkých úrovniach osvojovali procedúry, ktoré umožnia SR efektívne fungovanie ako členskej krajiny únie. Od mája 2004 pribudne rozmer obsadzovania stanovených postov v ďalších inštitúciách, počínajúc Európskou komisiou a Európskym parlamentom, resp. postupné zabezpečovanie efektívneho zastúpenia Slovenskej republiky vo všetkých inštitúciách EÚ.

V priebehu roku 2004 bude potrebné ďalej pokračovať vo vytváraní domácich podmienok a predpokladov pre efektívne pôsobenie SR v orgánoch a politikách EÚ. Táto úloha súvisí s ďalším skvalitňovaním vnútorných koordinačných a rozhodovacích štruktúr a posilňovaním administratívnych kapacít v oblasti európskych záležitostí, vrátane budúceho Stáleho zastúpenia SR pri EÚ. Táto úloha je zvýraznená i v Súhrnnej monitorovacej správe EK z 5. novembra 2003, kde Komisia odporúča ďalšie posilňovanie administratívnych štruktúr v oblasti európskych záležitostí s dôrazom na implementáciu legislatívy. Ústredné orgány štátnej správy musia byť pripravené legislatívne dokumenty EÚ zohľadňovať pri príprave plánov legislatívnych úloh, prijaté legislatívne normy EÚ transponovať v súlade s časovými harmonogramami uvedenými v príslušnom *acquis* a rovnako dôležitá je pripravenosť podrobne sledovať a podieľať sa na príprave nových legislatívnych noriem a ďalších rozhodnutí na úrovni EÚ. Za nedodržanie európskej legislatívy môžu byť uplatnené opatrenia na ochranu vnútorného trhu, prípadne môže byť iniciované konanie na Európskom súdnom dvore.

Nové členské štáty, vrátane SR, sa v prístupovom procese zaviazali plnohodnotne participovať v spoločných politikách EÚ. Pri pokračujúcej príprave SR na členstvo v EÚ bude potrebné venovať kontinuálnu pozornosť posudzovaniu kompatibility záväzkov SR vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv s právom EÚ/ES a zabezpečeniu ich plného zosúladenia. SR musí byť pripravená implementovať *acquis* EÚ (dokončiť potrebnú harmonizáciu legislatívy), tak aby splnila všetky záväzky vyplývajúce z rokovaní o členstve v EÚ a musí byť pripravená plne implementovať právo EÚ/ES. Len dosiahnutím v prístupovej zmluve predpokladanej plnej pripravenosti na členstvo v EÚ môže SR očakávať taktiež náležité využívanie výhod vyplývajúcich z členstva.

Členstvom v EÚ vzniká nový priestor pre aktívne presadzovanie záujmov SR. Okrem toho však pribudne nový rozmer každodenného sledovania úloh v celom spektre oblastí súvisiacich s európskym integračným procesom, pričom európska politika sa stane vnútornou politikou SR. Pre možnosť správneho stanovovania národných priorít bude nevyhnutné

sledovať prioritné úlohy prijaté na úrovni EÚ a vytvárať podmienky pre zodpovedajúcu účasť SR na ich napĺňaní. Členstvo v EÚ týmto poskytuje novú dimenziu pre zahraničnú politiku a ďalšie sektorálne politiky a umožňuje každému členskému štátu plnohodnotne a aktívne sa zapojiť do práce na celoeurópskych úlohách a prioritách. Optimálne je dosiahnuť, aby sa národné záujmy SR dostali do polohy záujmov EÚ.

Dosiahnutím členstva v EÚ sa pre SR rozširuje škála prostriedkov realizácie zahraničnopolitických cieľov. Na druhej strane však pozície nových členských štátov EÚ budú musieť v nastávajúcom období popri národných záujmoch zohľadňovať aj spoločný záujem únie ako celku.

Príprava na plnohodnotné členstvo SR v EÚ

Slovenskí zástupcovia budú pokračovať v účasti na všetkých zasadaniach orgánov EÚ od vrcholových stretnutí až po stretnutia pracovných skupín a výborov. Hlasovacie právo, ktoré SR získa od 1. mája 2004 umožní aktívne presadzovanie záujmov SR v EÚ.

Všetky členské štáty EÚ majú možnosť pri každom pripravovanom dokumente, a to od začiatku jeho prerokovania až po prijatie Radou ministrov, aktívne zasahovať do prípravného a schvaľovacieho procesu a ovplyvňovať znenie dokumentov tak, aby odrážali i národné záujmy daného členského štátu. Prioritné ciele má každý členský štát možnosť prezentovať a presadzovať v rámci fungujúcich štruktúr EÚ.

V zmysle dohody o pristúpení má každá z pristupujúcich krajín nárok do 31. januára 2004 nominovať kandidáta na člena Európskej komisie. Konečné slovo pri schvaľovaní jednotlivých kandidátúr bude mať Európska únia (Komisia, Rada, Európsky parlament). Nová, 25-členná Komisia začne, aj za účasti slovenského zástupcu, riadne fungovať od 1. novembra 2004.

K možnosti realizácie integračných úloh členského štátu EÚ a dosahovania svojich záujmov v rámci európskeho integračného procesu SR o.i. potrebuje:

- štrukturálne a kapacitné predpoklady – dostatočné administratívne kapacity na všetkých ústredných orgánoch štátnej správy, ktoré sa budú podieľať na problematike súvisiacej so záležitosťami EÚ;
- pravidelnú účasť expertov (vrátane pracovníkov všetkých rezortov na Misii SR pri ES) na zasadaniach pracovných skupín a výborov Rady EÚ, kde sa začína proces prijímania legislatívnych a iných noriem a rozhodnutí EÚ;
- existenciu vnútroministerských a medziministerských koordinačných väzieb umožňujúcich koherentné prezentovanie pozícií predstaviteľov SR v orgánoch EÚ.

Uvedené vytvorí základný predpoklad pre možnosť kvalitného a včasného posudzovania legislatívnych a iných noriem a pripravovaných rozhodnutí EÚ na jednotlivých ústredných orgánoch štátnej správy, efektívne fungovanie schvaľovacieho procesu a plnohodnotné zapájanie sa predstaviteľov SR do rokovaní na zasadaniach orgánov EÚ.

Pre možnosť správneho stanovenia si národných priorít a vôbec schopnosti sledovať na úrovni EÚ prijaté európske priority, s predpokladanou možnosťou aktívne sa do nich zapájať, je nevyhnutné dôsledne sledovať, analyzovať a vyhodnocovať aktuálne strategické materiály EÚ, medzi ktoré v roku 2004 patria napr.: Stratégia EK na rok 2004 (The Annual Policy Strategy for 2004), Legislatívny a pracovný program EK na rok 2004 (The Commission's Legislative and Work Programme for 2004), odporúčanie EK k ekonomickým politikám členských štátov a Spoločenstiev (Commission Recommendation on the Broad Guidelines of the Economic Policies of the Member States and the Community for the 2003-

2005 period), trojročný program nadchádzajúcich šiestich predsedníctiev (Multiannual Strategic Programme 2004- 2006).

SR bude usilovať o to, aby rokovania Medzivládnej konferencie EÚ pokračovali v čo najskoršom možnom termíne. Základom rokovaní by mal byť kompromisný návrh textu, ktorý bol spracovaný predsedníctvom pred rokovaním Európskej rady v Bruseli (12.-13. decembra 2003) a následne tlmočený Talianskom v rámci bilaterálnych rokovaní a v záverečnej deklarácii predsedníctva. Po ukončení Medzivládnej konferencie EÚ a prijatí Ústavnej zmluvy sa MZV SR zameria na zabezpečenie jej ratifikácie v SR a monitorovanie ratifikačného procesu v členských krajinách EÚ. V tejto súvislosti a v priamej nadväznosti na prijatie Ústavnej zmluvy bude nevyhnutné zabezpečiť monitorovanie, vyhodnocovanie a koordináciu prípravy stanovísk k možným zmenám primárneho práva Európskej únie.

S cieľom náležitého pôsobenia SR v Rade pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy je v prvom polroku potrebné vybudovať personálne a technické zázemie pre efektívne pôsobenie a celkový prínos SR pri príprave stanovísk EÚ a spoločných európskych aktivít. Je preto potrebné zlepšiť koordináciu prípravy na zasadania príslušných fór s cieľom efektívne presadzovať naše záujmy a priority a zároveň v konštruktívnom dialógu s ostatnými členskými krajinami prispievať k príprave nových politík a hľadaniu riešení spoločných európskych problémov. V tomto procese bude MZV SR úzko spolupracovať s ÚV SR, NR SR a ostatnými ústrednými orgánmi štátnej správy.

V rámci zlepšenia prípravy, riadenia a prijímaní slovenských rozhodnutí v európskych záležitostiach bude medzi kľúčové oblasti patriť posilňovanie spolupráce MZV SR/vlády s NR SR a jej budúcim, zatiaľ nekonštituovaným Výborom pre európske záležitosti. Výsledkom by malo byť vytvorenie mechanizmu, ktorý bude rešpektovať ústavné rozdelenie kompetencií a zároveň poskytne zákonodarnému orgánu aj exekutíve maximálnu informovanosť o európskych záležitostiach. Vytvorí nevyhnutný politický kontrolný systém s dostatočnou flexibilitou a zodpovednosťou členov vlády a na druhej strane umožní NR SR efektívne sa zapájať do rozhodovania európskych záležitostí. V oblasti posilňovania parlamentnej dimenzie patrí aj zlepšovanie spolupráce s Európskym parlamentom, v prvom rade so zástupcami SR, ktorí budú do EP zvolení.

MZV SR bude prostredníctvom Národného konventu o budúcnosti Európy a ďalších mienkotvorných inštitúcií prispievať k zlepšeniu informovanosti o jednotlivých aspektoch členstva v Únii – výhodách i nevýhodách, právach i povinnostiach – s cieľom zvýšiť občiansku informovanosť. Bude iniciovať diskusie a pripravovať stanoviská k otázkam a problémom súvisiacim s procesom európskej integrácie. Ministerstvo bude napomáhať pri identifikácii dôležitých oblastí a hľadať partnerov medzi členskými štátmi EÚ, s ktorými by mohlo iniciovať diskusie o takýchto otázkach a predkladať racionálne a efektívne návrhy ich riešenia.

MZV SR sa bude v rámci svojho koordinačného pôsobenia v rámci jednotnej zahraničnej politiky snažiť zjednocovať stanoviská slovenských subjektov zaoberajúcich sa európskymi záležitosťami, aby SR hovorila smerom k EÚ a jeho partnerom jednotným hlasom.

V súlade s tým bude budovať stabilné partnerské väzby s krajinami EÚ ako aj s parlamentnými a mimoparlamentnými skupinami, mimovládnymi a neštátnymi organizáciami v Bruseli predovšetkým v oblastiach prioritného záujmu SR so zapojením podnikateľských, odborných, akademických kruhov a tretieho sektora.

Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ

V oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a vonkajších vzťahov EÚ bude potrebné zvýšiť schopnosť SR obsahovo ovplyvniť stanoviská únie žiadaným smerom a formálno-technicky participovať na aktivitách danej oblasti.

Bude nevyhnutné venovať náležitú pozornosť komunikácii, vrátane technického zaistenia riadnej a včasnej výmeny informácií medzi EÚ, ústredím a následne aj (vybranými) ZÚ SR, to znamená zaistiť, aby odborní pracovníci mali v reálnom čase prístup k informačným sieťam II. piliera EÚ.

V záujme včasného a kompetentného plnenia úloh súvisiacich s formuláciou a výkonom týchto politík EÚ v rovine účasti SR v skupine RELEX, v Politickom a bezpečnostnom výbore EÚ/Politickom výbore EÚ, COREPER II, Rade pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (GAERC) a Európskej rade, bude potrebné naďalej zlepšovať vnútrorezortné koordinačné mechanizmy.

Pokiaľ ide o obsahovú stránku, t. j. o schopnosť presadiť slovenské stanoviská na európskej scéne, bude potrebné postúpiť smerom k aktívnejšiemu prístupu. Znamená to stanoviť ciele, identifikovať možných partnerov a následne sa sústrediť na aktivity počas počiatočných štádií diskusie k danej téme.

EÚ sa samozrejme bude vyjadrovať k aktuálnym medzinárodnopolitickým záležitostiam a riešiť ich. Z agendy, ktorá je známa už dnes, bude z pohľadu SR dôležité ďalšie rozšírenie EÚ, implementácia konceptu „Širšia Európa“, politika EÚ vo vzťahu k Západnému Balkánu, ako aj vypracovanie konkrétnych akčných plánov Európskej bezpečnostnej stratégie.

Pri zabezpečovaní príspevkov SR do vojenských a civilných kapacít EÚ pre krízový manažment bude potrebné pokračovať v sledovaní súladu a koherentnosti vyčleňovaných spôsobilostí so záväzkami vyplývajúcimi z členstva v NATO (najmä v súvislosti s plnením „Force Proposals“, ktoré sú vo vojenskej sfére rozhodujúce pre prípravu vyčlenených síl).

Hlavné európske otázky na rok 2004

Medzi hlavné európske otázky v roku 2004 patrí: rozšírenie EÚ, reforma EÚ - úspešné ukončenie rokovania Medzivládnej konferencie o Ústavnej zmluve, hospodársky rast.

Slovenská republika bude podporovať úsilie Írskej republiky ako predsedníckej krajiny EÚ v 1. polroku 2004 zamerané na obnovenie rokovaní medzivládnej konferencie EÚ, ktorá bola prerušená na summite EÚ 13. 12.2003 v Bruseli. Predpokladom obnovenia rokovaní bude pripravenosť všetkých 25 členských a pristupujúcich krajín EÚ dospieť k takým riešeniam, ktoré by umožnili prijatie textu Ústavnej zmluvy EÚ. Slovenská republika tlmočila írskemu predsedníctvu svoju pripravenosť na obnovenie rokovaní medzivládnej konferencie zohľadňujúc dohody, ktoré sa podarilo dosiahnuť na summite EÚ v Bruseli v decembri minulého roka.

Slovenská republika podporuje ďalší vývoj EÚ a integráciu v rámci EÚ-25, a nepreferuje vytvorenie oficiálnej štruktúry dvoch kategórií krajín EÚ, ktorá by sa de facto stala základom pre dvojvrcholnú Európu (*two-tier EU*). V prípade, že by v dôsledku neúspešných rokovaní o Ústavnej zmluve EÚ niektoré krajiny iniciovali budovanie viacrýchlostnej Európy, SR nebude podporovať koncepciu vybudovania uzavretého tvrdého jadra krajín EÚ (Kerneuropa, resp. Core Europe). Podľa SR takýto koncept nezodpovedá základným hodnotám smerovania a cieľom zjednotenej Európy, a de facto popiera zmysel integrácie ako takej.

Na druhej strane myšlienka princípu posilnenej spolupráce by mohla byť za určitých predpokladov (inkluzívnosť, otvorenosť, atď.) pre SR prijateľná. V prípade, že sa rozvinie takáto forma posilnenej spolupráce v rámci EÚ, SR bude po zvážení všetkých faktorov usilovať o pripojenie sa k nej.

Členstvo v EÚ znamená pre Slovensko okrem práv a povinností aj úplnú integráciu do existujúceho mechanizmu rozhodovacích procesov, do všetkých inštitúcií a orgánov, ktoré v Európskej únii existujú. Pôsobenie Slovenska v štruktúrach EÚ je podmienené nielen fungujúcim systémom koordinácie záležitostí EÚ medzi Slovenskom a európskymi inštitúciami, ale vhodným spôsobom koordinácie a spolupráce na národnej úrovni.

Z postavenia SR ako člena EÚ vyplýva potreba osvojiť si pomerne zložitý rozhodovací mechanizmus v rámci EÚ a určiť postup koordinácie európskych záležitostí v domácich podmienkach. V celkovom systéme prípravy uvedených dokumentov musí byť okrem exekutívy zahrnutá aj Národná rada Slovenskej republiky. Vyplýva to nielen z posilnenia úlohy národných parlamentov definovanej v návrhu Ústavnej zmluvy, ale aj z prirodzeného vývoja, keď sa záležitosti EÚ stávajú de facto vnútornými záležitosťami každého členského štátu. Právne akty EÚ majú v mnohých smeroch rovnaký charakter ako vnútroštátne právne akty, často však vyššiu právnu silu.

Dlhodobé hlavné oblasti aktivít EÚ v rovine politických priorít z pohľadu EK sú najmä: - kontinentálna úloha EÚ (implementácia skutočnej politiky susedstva, projekcia ekonomickej prosperity a politickej stability za hranice EÚ - iniciatíva Širšia Európa), - EÚ ako spoľahlivý partner v udržateľnom rozvoji, - pripravenosť zvládnuť politické a bezpečnostné výzvy. Okrem nich sa budú prioritné úlohy EÚ v roku 2004 týkať realizácie Lisabonskej stratégie a začatia rokovaní o novej finančnej perspektíve EÚ na roky 2007- 2013 (rokovania budú prebiehať v rokoch 2004- 2005). Čo sa Lisabonskej stratégie týka, tá má v súvislosti so zvyšovaním hospodárskeho rastu EÚ nezastupiteľné miesto. Do jej naplňania musia byť plnohodnotne zapojené súčasné i nové členské štáty EÚ. Prioritné úlohy je možné vyjadriť v troch dimenziách: zvyšovanie konkurencieschopnosti, zvyšovanie zamestnanosti a aktivity v oblasti životného prostredia vedúce k rastu a zamestnanosti.

Stálymi úlohami v oblasti európskych záležitostí na všetkých ministerstvách bude príprava na pravidelné summity EÚ (marec, jún, október, december), príprava na ministerské rady - pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy (celkovo 11) a všetky sektorálne ministerské rady a na nim predchádzajúce rokovania na odbornej úrovni.

Plnenie záväzkov vyplývajúcich z prístupových rokovaní

Do vstupu do EÚ bude SR povinná odstrániť nedostatky vyplývajúce zo Súhrnnej monitorovacej správy EK o pripravenosti SR na členstvo v EÚ. Vláda prijala Harmonogram opatrení vyplývajúcich zo správy EK. Harmonogram obsahuje hlavné opatrenia vyplývajúce z jej analýzy. Ku každému opatreniu je stanovený termín jeho splnenia a rezort zodpovedný za jeho realizáciu. Realizácia vládou schváleného harmonogramu zabezpečí splnenie negociačných záväzkov Slovenska voči EÚ pred samotným vstupom do EÚ. Dôsledné splnenie opatrení je kľúčové pre dosiahnutie plnej pripravenosti na členstvo v EÚ vo všetkých oblastiach.

EK bude monitorovať pokrok prístupujúcich krajín až do ich vstupu do EÚ. Predpokladá sa, že tesne pred vstupom pripraví EK odpočet, do akej miery boli odstránené nedostatky identifikované v monitorovacích správach. V prípade nesplnenia podmienok, bude EK pripravená prijať adekvátne opatrenia.

Externá integračná komunikačná stratégia

Slovenská republika bude pokračovať vo svojich aktivitách z predchádzajúceho obdobia a takisto sa zapojí do podujatí pripravovaných v členských a prístupujúcich krajinách pri príležitosti rozšírenia únie. MZV SR v spolupráci s ÚV SR, úradom podpredsedu vlády SR pre európsku integráciu, ľudské práva a menšiny začne od roku 2004 realizovať projekt komplexnej prezentácie SR v zahraničí.

2. ORGANIZÁCIA SEVEROATLANTICKEJ ZMLUVY

Rok 2004 bude zlomovým rokom pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku SR. Vstupom do EÚ a NATO sa naplnia obe strategické priority sformulované už pri vzniku SR v r. 1993. Zahraničná a bezpečnostná politika SR sa stane zahraničnou a bezpečnostnou politikou členskej krajiny EÚ a NATO so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami aj na bilaterálne vzťahy SR. Skutočnosť, že sa SR bude pripájať ku konsenzu v politike NATO sa premietne nielen do stanovovania priorít ZP SR na r. 2004, ale aj do samotnej implementácie bezpečnostnej politiky.

Zahraničná politika Slovenskej republiky vo vzťahu k NATO sa v r. 2004 zameria na nasledujúce kľúčové úlohy:

- diplomatickým úsilím napomôcť úspešnému zavŕšeniu ratifikačného procesu Prístupových protokolov v členských krajinách s cieľom dosiahnutia de jure členstva v NATO hneď po jeho skončení tak, aby sa SR už ako plnoprávny člen zúčastnila na príprave istanbulskeho summitu Aliancie, ktorý sa bude konať 28.-29. júna 2004
- zabezpečiť plynulý prechod SR z pozície pozvanej krajiny a pozorovateľa na pozíciu rovnocenného účastníka rozhodovacieho procesu Aliancie a aktívneho prispievateľa k formovaniu politiky a činnosti NATO.

Politické pôsobenie SR ako členskej krajiny NATO musí byť podporené našimi konkrétnymi praktickými krokmi v obrannej a vojenskej politike. Pri vstupe do NATO bude preto treba určiť taký rozsah našich spôsobilostí, ktorými sa SR definuje ako relevantný spojenec a ktoré SR súčasne poskytnú dostatočný priestor pri formovaní politiky a činnosti Aliancie. V súlade s kompetenčným zákonom bude MZV SR plniť vedúcu úlohu a stanovovať politické priority pôsobenia SR v NATO. Hlavnou úlohou ostáva zvyšovanie kvality vybraných spôsobilostí Ozbrojených síl SR (účasť na realizácii Pražského záväzku obranných spôsobilostí a zapojenie sa do budovania NRF), ako aj ich použitie v operáciách NATO.

Veľkou príležitosťou pred istanbulským summitom NATO bude jarné zasadnutie PZ NATO, ktoré sa uskutoční v Bratislave v dňoch 28. mája – 1. júna 2004. Jeho úspešné zvládnutie po obsahovej aj technickej stránke bude prvým významným príspevkom SR k parlamentnej dimenzii činnosti Aliancie.

Ďalším príkladom posilňovania regionálnej spolupráce a vklad SR k budovaniu euro-atlantickej komunity je pripravovaná „Bratislavská konferencia II“, ktorú na základe úspešného ohlasu konferencie „Európske nové demokracie: líderstvo a zodpovednosť“ z mája 2001, opätovne inicioval predseda vlády SR M. Dzurinda. Na konferenciu, ktorá sa bude konať v dňoch 18. - 20. marca 2004 sú pozvaní predsedovia vlád krajín V-4 a V-10, Írska, Turecka, Srbska a Čiernej Hory, Bosny a Hercegoviny, ako aj vysokí predstavitelia členských štátov NATO a Európskej únie, Ukrajiny, Ruska, Moldavska a južného Kaukazu. Zámerom konferencie je vytvoriť priestor pre diskusiu o príspevku nových demokracií k stabilite a mieru v európskom priestore, o aktuálnej problematike rozširovania a transformácie Severoatlantickej aliancie a Európskej únie a v neposlednom rade o výzvach občianskej spoločnosti v regióne strednej a východnej Európy. Konferencia má predpoklad sa stať významným zahraničnopolitickým podujatím s konotáciou agendy NATO a transatlantických vzťahov a bude vhodne dopĺňať ďalšie vrcholné aliančné podujatia, ako sú zasadnutie Parlamentného zhromaždenia NATO a Istanbulský summit Aliancie.

Program PRENAME bude pokračovať aj v roku 2004. Hlavnou príčinou tohto rozhodnutia je skutočnosť, že mnoho jeho projektov pokračuje naďalej a rezorty, ktoré sa ho zúčastňujú, museli v rámci programového plánovania naplánovať finančné prostriedky na plnenie konkrétnych úloh na celý rok 2004. Očakávame, že Vládny výbor PRENAME ukončí svoju činnosť najneskôr koncom roka 2004.

Práca s verejnou mienkou pri získavaní podpory občanov v otázkach spojených s členstvom SR v NATO je integrálnou súčasťou verejnej diplomacie MZV SR. Cieľom aktivít zameraných na verejnosť v r. 2004 bude udržanie priaznivého trendu podpory členstva SR v NATO prostredníctvom zvyšovania zahranično-bezpečnostného povedomia obyvateľstva. Bude pokračovať činnosť nadrezortnej koordinačnej komisie, v rámci ktorej budú posudzované konkrétne mediálne aktivity vlády SR zamerané na NATO. MZV SR bude naďalej udržiavať kvalitu voľne prístupnej internetovej stránky a spolupracovať s tretím sektorom prostredníctvom grantovej súťaže.

SR bude aktívne participovať na rozvíjaní partnerských zväzkov aj po získaní členstva v NATO. Náš osobitý príspevok v tejto oblasti predstavuje najmä odovzdávanie skúsenosti SR z prípravy na členstvo tým partnerom, ktorí podobne ako SR prechádzali a prechádzajú transformáciou (so zameraním predovšetkým na Ukrajinu, Chorvátsko a po ich vstupe do PfP aj na Bosnu a Hercegovinu a Srbsko a Čiernu Horu). Nezanedbateľnou však bude aj participácia v aktivitách zameraných na Strednú Áziu a Zakaukazsko, ako aj rozšírenie spolupráce s krajinami Stredomorského dialógu.

Z technického hľadiska bude v r. 2004 prioritou dobudovanie Misie SR pri NATO, jej transformovanie na stálu delegáciu a vytvorenie podmienok na pružný prenos utajovaných skutočností NATO i ďalších utajovaných písomností nielen medzi Misiou a ústredím, ale aj medzi Misiou a zastupiteľskými úradmi SR najmä v členských krajinách NATO, resp. v kandidátskych krajinách.

Súčasťou spolupráce SR s Alianciou v r. 2004 budú aj pripravované návštevy vysokých predstaviteľov NATO v SR. Návštevy najvyšších ústavných predstaviteľov SR v NATO mali svoj význam v období, keď bolo potrebné, aby SR informovala a prekonzultovala dosiahnutý pokrok v príprave na členstvo. Návštevy najvyšších ústavných predstaviteľov členskej krajiny NATO v jeho sídle však už nie sú štandardom. Príležitosťou na stretnutia sú zasadnutia Severoatlantickej rady na ministerskej úrovni a summity NATO. Návšteva predsedu vlády SR v sídle NATO bude preto treba posudzovať aj s ohľadom na termín nástupnej návštevy nového GT NATO na Slovensku a termín summitu NATO v Istanbuli.

Významné podujatia NATO v roku 2004:

neformálne zasadnutie ministrov obrany:	február 2004
návšteva SACEUR:	február 2004
návšteva nového GT NATO v SR	marec 2004
jarné zasadnutie PZ NATO:	28. mája – 1. júna 2004, Bratislava
summit NATO:	28.-29. júna 2004, Istanbul
jesenné neformálne zasadnutie ministrov obrany:	september 2004
jesenné zasadnutie PZ NATO:	november 2004
jesenné zasadnutie ministrov ZV:	december 2004

3. VZŤAHY SO SUSEDNÝMI ŠTÁTMI A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

3.1. Vzťahy Slovenskej republiky so susednými štátmi

Česká republika

Hybným faktorom zahraničnej politiky SR bude v r. 2004 úspešné zavŕšenie jej integrácie do NATO a EÚ. Členstvá v týchto organizáciách budú determinovať aj slovensko-české vzťahy, v ktorých prevláda obojstranný záujem o zachovanie ich nadštandardnosti. Existujú dobré predpoklady pre koordináciu postojov oboch krajín aj pri riešení otázok v rámci V4 a ďalších regionálnych štruktúr a pri zladžovaní krokov voči európskym a euroatlantickým zoskupeniam.

Aj do budúcnosti očakávame zefektívnenie spolupráce v politickej oblasti, oblasti postavenia menšín, vojensko-bezpečnostnej a vojensko-technickej oblasti. V rámci agendy NATO bude naďalej aktuálne efektívne fungovanie spoločnej jednotky v KFOR, veliteľstva štábu spoločnej slovensko-česko-poľskej brigády, kumulácia transportných zdrojov, spoločné cvičenia, spolupráca pri organizovaní humanitárnych misií a krízového manažmentu.

Pozornosť bude naďalej venovaná najmä hľadaniu riešení pre udržanie dosiahnutého komfortu občanov na spoločných hraniciach tak, aby zodpovedal podmienkam EÚ a zahranično-politickým záujmom oboch krajín.

V zmluvno-právnej oblasti očakávame zásadné zmeny súvisiace so spoločným vstupom do EÚ. V súvislosti s tým dôjde k zrušeniu komplexu zmlúv súvisiacich s colnou úniou medzi SR a ČR. Spoločná snaha o zachovanie vzájomne výhodných bilaterálnych obchodných vzťahov by sa mala premietnuť do pripravovaného „memoranda“. Prioritne je potrebné sa zamerať na ekonomickú dimenziu diplomacie, na hľadanie ďalších možností rozvoja ekonomickej spolupráce a zlepšenia zahranično-obchodnej bilancie SR voči ČR. Za týmto účelom je potrebné aktívne zapojiť všetky fungujúce mechanizmy, vrátane spolupráce prihraničných regiónov.

V rámci kultúrnej spolupráce bude potrebné pokračovať v podpore rozvoja aktivít smerujúcich k zachovaniu zrozumiteľnosti slovenčiny v ČR. Spolu s ČR budeme venovať mimoriadnu pozornosť rozvoju kultúrnej spolupráce V4. Široký priestor pre kooperáciu poskytuje aj rozvinutý medziparlamentný dialóg.

Aj v r. 2004 predpokladáme pokračovanie intenzívneho dialógu medzi našimi krajinami na najrôznejších úrovniach. Očakávame pokračovanie tradície návštev na úrovni prezidentov, predsedov vlád a poslancov parlamentov, ako i odborníkov z najrôznejších oblastí. Veríme, že prirodzenosťou zostane bohatá kultúrna, spoločenská a školská výmena a intenzívne osobné vzťahy našich občanov.

Poľská republika

Vstup SR do NATO a členstvo oboch krajín v EÚ od mája 2004 budú zásadne ovplyvňovať intenzitu a kvalitu bilaterálnych vzťahov medzi SR a PR.

SR sa vo vzťahu k PR bude usilovať predovšetkým o dôsledné udržiavanie obojstranne výhodného partnerského vzťahu dvoch susedných krajín, o rozširovanie dialógu a zvýšenie počtu konzultácií na všetkých úrovniach v rámci NATO, EÚ, V4, OSN, OBSE a ostatných multilaterálnych fórach. Pozornosť sa bude venovať bilaterálnym vzťahom PR s takými

krajinami ako je USA, NSR, FR, RF a Ukrajina, lebo tieto môžu podstatnou mierou ovplyvniť zahranično-politickú atmosféru v stredoeurópskom priestore a vplývať tak na postavenie SR.

Potrebný bude ďalší rozvoj úzkej spolupráce s PR v rámci V4 a vytváranie podmienok pre spoločný vstup do Schengenskej zóny a Eurozóny. Podporou skvalitňovania poľskej infraštruktúry v smere sever - juh sa uľahčí napojenie SR na európske cestné a železničné siete.

Poľská ekonomika bude v r. 2004 zrejme rásť rýchlejšie, čo vytvorí dobré predpoklady pre ďalšie zintenzívnenie hospodárskej spolupráce, predovšetkým rast obchodnej výmeny. Predpokladom je včasné identifikovanie a účinné eliminovanie ochrannárskych opatrení PR v hospodárskej oblasti, ktoré by mohli vytvárať prekážky pre rýchly rast obchodnej výmeny a rozvoj prihraničných oblastí. Ďalší rast vzájomnej obchodnej výmeny významne podporí aj posilňovanie pozície SR v troch vojvodstvách susediacich so SR prostredníctvom štátnej podpory projektov na reprezentáciu SR a export. Dôležitým bude i dokončenie cestných a železničných prepojení s PR.

V ďalšom období bude potrebné, aby SR vyvinula účinný tlak na skvalitnenie výučby slovenského jazyka, histórie a kultúry SR na univerzitách PR a zamerala sa na cieľavedomé zvyšovanie prezentácie a prítomnosti slovenskej kultúry v PR aj financovaním kvalitných prekladov slovenskej literatúry. Posilnenie postupne sa vytrácajúcej identity mladšej generácie slovenskej národnostnej menšiny na juhu PR bude vhodné podporiť organizovaním letných táborov v SR a presadením vysielania STV a SRO do prihraničných regiónov PR. Zachovaniu kultúrneho povedomia slovenských krajanov prospeje poskytnutie finančného príspevku na opravu kultúrneho domu v Novej Belej.

Maďarská republika

Aj v roku 2004 bude pokračovať úsilie SR o vzťahy založené na vzájomnej dôvere, rešpekte a výhodnosti. Základným faktorom, ktorý bude ovplyvňovať bilaterálne vzťahy v relácii SR - MR bude vstup oboch krajín do EÚ a vstup SR do NATO. Klasický bilaterálny rozmer vzťahov s MR nadobudne širší rozmer európskej a transatlantickej politiky, ktorý je podmienený spoluprácou v rámci európskych inštitúcií.

V súvislosti so vstupom do EÚ predpokladáme, že ťažisko spolupráce sa postupne bude prenášať na integračné otázky, prípravu vstupu do schengenského systému, vrátane vzťahov so susednými krajinami zostávajúcimi mimo EÚ.

Významným faktorom určujúcim kvalitu vzájomných vzťahov zostane otázka postavenia národnostných menšín. SR sa bude usilovať o to, aby sa podpora národnostných menšín riešila v bilaterálnom rámci, na princípe obojstrannej vzájomnosti a rovnosti, bez porušovania suverenity a so zreteľom na členstvo v euroatlantických štruktúrach. Vyriešenie tejto otázky bude mať kladný vplyv na rozvoj vzájomných vzťahov. Dohoda o vzájomnej podpore menšín môže prispieť k revitalizácii života slovenskej národnostnej menšiny v MR. SR bude presadzovať plnoprávne zastúpenie slovenskej národnostnej menšiny v parlamente MR.

SR sa bude v roku 2004 usilovať o posun v riešení otázok súvisiacich s uzavretím dohody o vykonaní rozsudku Medzinárodného súdneho dvora o Sústave vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros. Cieľom je tiež revízia zmluvno-právnej základne.

V oblasti stykových aktivít bude potrebné pokračovať v štandardných bilaterálnych kontaktoch, najmä na parlamentnej úrovni.

Sú vytvorené dobré predpoklady pre ďalší rozvoj hospodárskych vzťahov a spolupráce, predovšetkým obchodnej výmeny a vzájomných investícií, ako i rozvoj cezhraničnej spolupráce a dopravných spojení.

Rakúska republika

Rakúsko ako susedná krajina SR bude po našom vstupe do EÚ naďalej patriť medzi prioritné relácie slovenskej zahraničnej politiky. Pozornosť bude SR venovať zachovaniu výraznej dynamiky rozvoja bilaterálnych vzťahov ako v politickej tak aj hospodárskej oblasti s osobitným zameraním na oblasť zlepšenia dopravného prepojenia oboch krajín.

Je v záujme SR aj naďalej rozvíjať spoluprácu v rámci neformálneho zoskupenia krajín strednej Európy ako členských krajín budúcej rozšírenej EÚ. V tomto smere bude pre SR prínosom ďalší rozvoj spolupráce v oblasti vnútorných záležitostí, ochrany životného prostredia, čerpanie skúseností z ochrany vonkajšej hranice EÚ (schengenský systém). Nemenej perspektívnou sú tiež oblasti kultúrnej výmeny, školstva a zdravotníctva.

Okrem latentného problému tzv. Benešových dekrétov neexistuje žiadna otázka, ktorá by mohla narušiť priaznivý vývoj vzťahov. V nadväznosti na naše členstvo v EÚ sa však nedá predpokladať, že by táto otázka hrala významnú úlohu vo vzájomnej relácii.

SR bude v roku 2004 naďalej venovať osobitnú pozornosť príprave výstavby diaľničného prepojenia medzi hlavnými mestami. Aj keď sa nedá očakávať, že na rakúskej strane dôjde k jej urýchleniu, bude potrebné zo slovenskej strany túto otázku na všetkých úrovniach neustále nastoľovať a to aj v rámci EÚ, ako i iných inštitúcií a zoskupení.

Rovnako bude ďalej podporovať rozvoj cezhraničnej spolupráce s cieľom rozvoja prihraničného regiónu rieky Moravy. Špeciálnu pozornosť preto treba venovať predovšetkým dokončeniu mostov cez rieku Moravu.

Ukrajina

Rok 2004 bude v znamení predvolebnej kampane na prezidenta, ktorá vyvrcholí samotnými voľbami koncom októbra 2004. Táto situácia celkom určite ovplyvní nielen činnosť prezidenta a celej vertikály výkonnej moci, ale hlboko zasiahne aj do prijímania rozhodnutí parlamentu. V tejto súvislosti stále nie je rozhodnuté o prípadných zmenách politického systému Ukrajiny, spojeného s úpravou vzťahov všetkých mocenských štruktúr navzájom. Očakáva sa postupné vyostrovanie na vnútropolitickú scénu s narastajúcou konfrontáciou opozičných a proprezidentských zoskupení.

SR bude pokračovať v rozvoji dobrých susedských a korektných vzťahov s Ukrajinou, ktorú považuje za integrálnu súčasť bezpečnostnej architektúry Európy. V tejto súvislosti bude SR aktívne napomáhať konkrétnym krokom Ukrajiny zameraným na postupné začleňovanie sa do spoločenstva demokratických a trhovito orientovaných európskych štátov, vrátane regionálnych, subregionálnych a globálnych organizácií (WTO) a približovanie Ukrajiny k NATO a EÚ. Po 1. máji 2004 ostane Ukrajina naším jediným susedom, ktorý nebude členom NATO a EÚ.

V rámci udržania dynamiky politického dialógu by sa mala uskutočniť recipročná oficiálna návšteva predsedu vlády SR na Ukrajine. S cieľom aktivizácie medziparlamentného dialógu a spolupráce bude potrebné iniciovať i návštevy na úrovni delegácií zahraničných, resp. iných výborov a skupín priateľstva oboch parlamentov. Ekonomická oblasť zostane naďalej ťažiskovou v slovensko – ukrajinských vzťahoch s dôrazom na ďalšie zvyšovanie vzájomného obratu, účasť SR v dôležitých transhraničných projektoch (energonosiče, dopravné koridory) a posun v problematike Krivorožského ťažobno-úpravárenského kombinátu.

MZV SR v súčasnosti pripravuje materiál na rokovanie vlády *Návrh na začatie rokovaní o možnostiach ďalšej liberalizácie vízového režimu medzi SR a Ukrajinou*. Cieľom tohto materiálu je iniciovať rokovania s ukrajinskou stranou zameraných na rozšírenie v súčasnosti platnej liberalizačnej dohody. V rámci týchto rokovaní materiál predpokladá aj doriešenie readmisnej problematiky.

3.2. Vyšehradská štvorka

Počas nastávajúceho obdobia prioritou krajín Vyšehradskej štvorky bude prenesenie know-how doterajšej spolupráce do rámca Európskej únie. Tomuto cieľu má napomôcť prijatie nového dokumentu, ktorý odrazí skutočnosť vstupu členských krajín V4 do Európskej únie a naprojektuje nový mechanizmus spolupráce. Prijatie nového dokumentu sa predpokladá na záver predsedníctva ČR vo V4, naväzujúc na vstup krajín V4 do EÚ.

SR bude aj naďalej presadzovať stanovisko, aby V4 zostala kohéznym celkom, ktorý v dôležitých otázkach EÚ bude zaujímať blízke postoje. Naďalej bude advokátom rozvoja spolupráce V4 s tretími krajinami a zoskupeniami a v tomto smere bude podporovať rozbehnuté aktivity, predovšetkým vo vzťahu ku krajinám Beneluxu, Severskej rady ministrov, ale tiež novým susedným krajinám EÚ a krajinám západného Balkánu.

SR bude v r. 2004 po vstupe krajín Vyšehradskej štvorky do EÚ organizátorom summitu prezidentov V4. Oficiálny summit predsedov vlád V4 bude organizovať Česká republika na záver predsedníctva ČR vo V4 v júni 2004. Ten sa bude venovať predovšetkým vyhodnoteniu výsledkov práce Medzivládnej konferencie EÚ a postaveniu krajín V4 v EÚ.

V súvislosti so vstupom krajín Vyšehradskej štvorky do Európskej únie je nutné zaviesť proces transformácie Medzinárodného vyšehradského fondu, ktorý v podmienkach rozšírenej EÚ bude pokračovať vo svojich aktivitách. SR sa v plnej miere zúčastní diskusie o budúcej činnosti Medzinárodného vyšehradského fondu. V nasledujúcom období plánujú členské krajiny uskutočniť viacero významných podujatí na najvyšších štátnych úrovniach a realizovať konkrétne projekty spolupráce V4. Konferencii ministrov Medzinárodného vyšehradského fondu (MVF) bude v r. 2004 predsedáť Poľsko.

3.3. Colná únia

Na rok 2004 MZV SR bude hlavným gestorom vypracovania politického memoranda o spolupráci medzi ČR a SR upravujúcim vzťahy týchto krajín v hospodárskej oblasti po vstupe do EÚ z dôvodu ukončenia existencie colnej únie.

3.4. Regionálna a cezhraničná spolupráca

V oblasti regionálnej a cezhraničnej spolupráce sa SR v roku 2004 zameria predovšetkým na vytváranie optimálnych podmienok na čerpanie finančných prostriedkov z programu PHARE CBC v dvojstranných komisiách pre výber projektov (JCC), úspešné presadzovanie projektov v rámci programu Spoločenstva Interreg IIIA – cezhraničná spolupráca a Interreg IIIB – CADSES.

4. ĎALŠIE OBLASTI DVOJSTRANNEJ SPOLUPRÁCE

Bilaterálna agenda slovenskej zahraničnej politiky bude v prvom polroku 2004 podriadená úspešnému završeniu integrácie do EÚ a NATO. Plnoprávne členstvo v týchto organizáciách bude následne determinovať aj intenzitu a kvalitu bilaterálnych vzťahov s ostatnými krajinami. Za prioritu Slovenskej republiky vo vzťahu ku každej krajine v bilaterálnej oblasti považujeme vzájomne výhodné a vyvážené politické a obchodno-ekonomické vzťahy. Slovenské bilaterálne aktivity budú zamerané na partnerov najmä z EÚ a NATO, ako aj krajiny Západného Balkánu a východnej Európy.

4.1. Vzťahy so štátmi NATO a Európskej únie

Spojené štáty americké

Rok 2004 bude v USA volebným rokom. Naším cieľom bude udržať pozitívne meno SR ako spoľahlivého transatlantického spojenca USA a pretavovanie tejto skutočnosti do bilaterálnej relácie predovšetkým v oblasti ekonomiky.

Členstvo SR v EÚ bude kláť nároky na koordinovanosť ekonomickej diplomacie s postojmi a krokmi EÚ. Záujmom SR bude prispievať k pozitívnej ekonomickej agende a transatlantickému ekonomickému dialógu, ktorý môže pozitívne ovplyvniť prílev amerických investícií a prehĺbenie obchodu s USA. V tejto súvislosti bude nevyhnutné aktívne propagovať úspechy investorov z USA na Slovensku, získavať nové investície z USA, posilniť marketing Slovenska v USA a propagovať slovenský cestovný ruch.

SR aktívne rozširuje sieť konzulárnych úradov v USA a po otvorení Generálneho konzulátu v New Yorku v roku 2003 sa pripravuje v roku 2004 otvorenie Generálneho konzulátu v Los Angeles, ako aj otvorenie ďalších honorárnych konzulátov.

Nemecká spolková republika

Zahraničná politika SR bude v ďalšom období vychádzať zo skutočnosti, že za posledných päť rokov v slovensko - nemeckých vzťahoch neboli otvorené otázky, ktoré by ohrozovali ich pozitívny vývoj, čo vytvára dobré predpoklady ich ďalšieho rozvoja.

Vzhľadom na pripravované členstvo SR v EÚ a NATO, ktoré pre Slovensko predstavuje kvalitatívne novú situáciu, budú bilaterálne vzťahy prekrývané európskymi/komunitárnymi vzťahmi a z nich vyplývajúcimi potrebami hľadania konsenzu na vyššej úrovni. Táto nová situácia si na slovenskej strane bude vyžadovať formulovanie zahraničnopolitických priorít SR ako novej členskej krajiny, ktoré sa budú spätne premietat' do bilaterálnych vzťahov.

S ohľadom na plnenie priorít slovenskej zahraničnej politiky už ako európskej možno hlavné zahraničnopolitické ciele SR voči NSR pre rok 2004 vymedziť nasledovne:

Rozvíjať existujúce slovensko-nemecké projekty spolupráce týkajúce sa zapájania slovenskej zbrojnej výroby do systému v rámci aliancie, ako aj vyhľadávať nové možnosti.

Nemecko, ako významný člen EÚ sa sústreďuje na otázky ochrany vonkajších hraníc a koncept „Wider Europe“, osobitne vo vzťahu k Ukrajine a Balkánu. SR, od ktorej sa tiež očakáva vyprofilovaný postoj k jednotlivým politikám EÚ, môže figurovať ako expertný partner Nemecka v spomínaných oblastiach vzhľadom na geografickú polohu a praktické skúsenosti SR.

Nad'alej bude prebiehať proces preberania nemeckých skúseností v oblasti európskej agendy, aplikovateľnej v podmienkach SR. Osobitnú pozornosť bude SR venovať vývoju nemeckej pozície v rokovaníach o novom finančnom rámci EÚ na roky 2007-2013.

V nadchádzajúcom období bude potrebné pokračovať vo vytváraní ďalších väzieb a prepojení na spolkovú i krajinských úrovniach, osobitne s cieľom prehĺbenia hospodárskej spolupráce a zvýšenia obchodnej výmeny. Vzhľadom na významné postavenie NSR v zahraničnom obchode a investíciách v SR bude dôležité pokračovať v ďalšom prehľbovaní ekonomickej spolupráce a napomáhať prílevu nemeckého kapitálu do SR.

Tiež bude potrebné nad'alej venovať pozornosť rozvoju pracovných stykov rezortov, predovšetkým formou realizácie bilaterálnych dohôd.

Kanada

Novým faktorom zahraničnej politiky SR v Kanade na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni bude vstup Slovenska do EÚ a NATO. V rámci oblasti bilaterálnej spolupráce SR s Kanadou sa bude Slovensko koncentrovať na tri oblasti prioritného záujmu - zintenzívnenie a dynamizáciu politických stykov (oficiálna návšteva kanadského ministra zahraničných vecí v SR), prezentáciu Slovenska s dôrazom na kultúru a ekonomickú diplomáciu. V súvislosti s niektorými vnútropolitickými zmenami v Kanade - nový predseda vedúcej Liberálnej strany Paul Martin (november 2003) jeho menovanie za nového premiéra (december 2003) a parlamentné voľby na jar 2004 - je možné očakávať do leta budúceho roku určité pozastavenie stykových aktivít predstaviteľov SR a Kanady na najvyššej úrovni.

Spolupráca SR s Kanadou na pôde EÚ, kde existuje samostatný mechanizmus bilaterálneho dialógu medzi Kanadou a EÚ, dostane v roku 2004 nový rozmer. Kanada signalizuje zvýšený záujem o prístupujúce krajiny. V prvom roku členstva SR v únii pôjde predovšetkým o spoznanie vzájomných pozícií.

SR bude pokračovať v spolupráci s Kanadou v oblasti zahraničnej pomoci. Vzájomnú spoluprácu v oblasti zahraničnej pomoci budú koordinovať MZV SR a CIDA (Canadian International Development Assistance, Kanadská vládna agentúra pre rozvojovú pomoc). Východiskom spolupráce MZV SR a CIDA je Memorandum o porozumení (2003), ktoré sa zameriava na spoločné rozvojové aktivity v tretích krajinách.

V roku 2004 budú postupne ukončené jednotlivé projekty CIDA v SR a prioritou ďalšej vzájomnej spolupráce bude program ODACE (Official Development Assistance For Central Europe), ktorého hlavnými úlohami sú: pomoc pri tvorbe slovenských rozvojových kapacít, inštitúcií a mechanizmov a spoločné (trilaterálne) projekty v prioritných krajinách slovenskej ODA (Official Development Assistance). Intenzite vzájomnej slovensko-kanadskej spolupráce v predmetnej oblasti pomáha skutočnosť, že v Bratislave sídli kancelária programu ODACE pre krajiny V4.

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska

V oblasti členstva v EÚ bude potrebné definovať národné záujmy SR, sledovať priority SK a podľa nich sa (ne)spájať pri ich presadzovaní. Možno očakávať britský tlak smerujúci k rastu vojenských schopností SR ako nového člena NATO a našej ochoty zvýšiť podiel na zahraničných misiách Aliancie (Afganistan, perspektívne Irak, atď.).

SR bude pokračovať v aktivitách zameraných na rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce a najmä na výraznejší prílev britského kapitálu do SR.

V súvislosti so všestrannou prezentáciou SR v SK očakávame v roku 2004 otvorenie Slovenského inštitútu v Londýne.

Írsko

Rok 2004 bude špecifický tým, že v septembri sa uskutočnia v Írsku prezidentské voľby. Bude potrebné udržať dynamiku v stykovej oblasti na vládnej úrovni, rozšíriť o ďalšie oblasti obojstranného záujmu, napr. dopravu, zdravotníctvo a v rámci daných rezortov ju preniesť aj na nižšie úrovne.

V súvislosti s predsedníctvom Írsko v EÚ v 1. polroku 2004 dôjde k zvýšenej intenzite stretnutí predstaviteľov oboch krajín, hlavne návštev predstaviteľov SR na všetkých úrovniach v Írsku.

Dôležité bude aj napomáhanie rozvoju kontaktov medzi expertmi štátnej správy, podnikateľmi, profesionálnymi a spoločenskými organizáciami.

Taktiež bude potrebné aktivizovať, resp. iniciovať spoluprácu podnikateľských kruhov oboch krajín. Medzi hlavné ciele tiež bude patriť zintenzívnenie ekonomickej spolupráce, vrátane zvýšenia objemu investícií Írsko v SR.

Francúzsko

Rok 2004 bude vo Francúzsku poznamenaný regionálnymi voľbami a voľbami do Európskeho parlamentu. Dôležité bude pokračovať v informačnej kampani o rozšírení EÚ a o MVK. SR bude naďalej veľmi aktívne pôsobiť na francúzsku verejnosť v rámci komunikačnej kampane vlády FR.

SR bude vyvíjať iniciatívy, ktorých cieľom je výmena názorov na vládnej i parlamentnej úrovni o dôležitých zahraničnopolitických otázkach vo svete a o rozvoji vzájomných bilaterálnych vzťahov, a to už v podmienkach partnerstva na vyššej kvalitatívnej úrovni, ktorú podmieňuje náš vstup do EÚ a NATO. Osobitnú pozornosť venujeme ďalšiemu rozvoju hospodárskej spolupráce a sľubne sa rozvíjajúcemu prílevu francúzskych investícií do SR. Vo francúzskom prostredí má osobitný význam kultúrna spolupráca a prezentácia slovenskej kultúry vo Francúzsku. Slovenský inštitút pripravuje sériu významných podujatí po celom území Francúzska.

Vhodným by bolo prijať zásadné opatrenie na úrovni vlády, vedúce k posilneniu výučby francúzskeho jazyka v celoštátnom rámci, ktorými bude SR demonštrovať svoju angažovanosť v oblasti frankofónie a podpory kultúrnej a jazykovej rozmanitosti.

Španielsko

Cieľom bude udržať pozitívny trend vo vývoji vzájomných bilaterálnych vzťahov a nadviazať úzke kontakty s predstaviteľmi novej vlády, ktorá vzíde z volieb na jar 2004.

Vzhľadom na nový prvok vo vzťahoch SR a ŠK v oblasti európskej integrácie, ktorým je postupné aktívne zapájanie SR do komunitárneho diania a rozhodovacích procesov, bude v záujme SR využiť skúsenosti ŠK z procesu využívania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu.

Značný priestor pre rozšírenie slovensko-španielskej spolupráce naďalej existuje v hospodárskej oblasti. Možno predpokladať razantnejšiu snahu španielskych podnikateľských a obchodných subjektov o prienik na územie vstupujúcich krajín, vrátane Slovenska. Očakáva sa zachovanie súčasného trendu rastu objemu vzájomnej obchodnej výmeny do výšky 30%.

Španielsko považujeme za svetovú turistickú veľmoc a máme záujem o intenzívnejší vzájomný rozvoj cestovného ruchu, vrátane implementácie španielskeho know-how pri budovaní infraštruktúry v SR, napr. v oblasti vidieckej turistiky a agroturistiky.

Talianska republika

V roku 2004, v roku vstupu SR do EÚ a NATO, bude potrebné nadviazať na existujúcu spoluprácu a udržať intenzitu vzájomných kontaktov medzi vládami predstaviteľmi oboch krajín.

Očakáva sa, že SR navštívi taliansky predseda vlády S. Berlusconi /pozvaný zo strany PV SR/ a minister zahraničných vecí F. Frattini.

V roku 2004 sa očakáva ďalší rast obchodnej výmeny a nárast exportu SR do Talianska, ako aj väčšia spolupráca v oblasti malého a stredného podnikania.

Belgické kráľovstvo a Luxemburské veľkovoľvodstvo

ZÚ SR Brusel bude v roku 2004 pokračovať v zabezpečovaní základných priorít slovenskej zahraničnej politiky voči Belgickému kráľovstvu, ako aj Luxemburskému veľkovojvodstvu v súlade so Zameraním zahraničnej politiky SR. Po vstupe SR do EÚ bude spolupráca s BK a s LV orientovaná aj do oblasti európskej spolupráce v záujme konzultovania a zosúladovania národných pozícií k jednotlivým spoločným európskym politikám.

V oblasti bilaterálnej spolupráce bude položený dôraz najmä na rozširovanie politického dialógu na vysokej úrovni, na vytvorenie mechanizmu pravidelných konzultácií medzi MZV a na rozvoj regionálnej spolupráce medzi SR a belgickými regiónmi – flámskym, valónskym a bruselským.

Osobitnú pozornosť bude ZÚ venovať rozvoju hospodárskej spolupráce s BK a LV s cieľom zvýšiť objem obchodnej výmeny, udržať pozitívne obchodné saldo SR, a získať ďalšie belgické a luxemburské investície.

Holandské kráľovstvo

Rok 2004 v Holandsku by sa mal vyznačovať pokračujúcou stabilizáciou politickej scény. Domáca i zahraničná politika Holandska bude výrazne ovplyvnená agendou európskych záležitostí. V Holandsku sa pravdepodobne uskutoční referendum o ústavnej zmluve EÚ. Pozíciu Holandska bude zásadne ovplyvňovať jeho postavenie najvyššieho čistého prispievateľa do rozpočtu EÚ pri pretrvávajúcej stagnácii hospodárskeho rastu. V súvislosti s rozšírením EÚ prijme Holandsko rozhodnutie o možnej liberalizácii prístupu občanov nových ČK na domáci pracovný trh a o možnej liberalizácii kabotáže v nákladnej cestnej doprave.

Holandské predsedníctvo EÚ v druhom polroku 2004 bude druhé s 25 členskými štátmi EÚ. Plnohodnotná účasť SR na všetkých zasadnutiach bude klásť nové nároky na bilaterálnu diplomaciu s cieľom vytvárania koalícií. Súčasťou európskej kampane bude rad sprievodných spoločensko-kultúrnych podujatí, pri ktorých sa bude vyžadovať pomoc ZÚ.

Vzhľadom na holandské predsedníctvo v EÚ dôjde k výraznému nárastu stretnutí predstaviteľov oboch krajín, najmä však návštev predstaviteľov SR na všetkých úrovniach v Holandsku.

V roku 2004 bude zavŕšená transformácia programov holandskej bilaterálnej pomoci MATRA a PSO, ktorá bola poskytovaná SR najmä na podporu prípravy na členstvo v EÚ.

Máme záujem o ďalšie prehlbovanie spolupráce na úrovni regionálnych zoskupení V4 a Beneluxu, ktorá zasiahne aj do oblasti pôsobenia EÚ.

Možno očakávať ďalšie prehĺbenie spolupráce ozbrojených síl oboch krajín. V tejto súvislosti stojí za zváženie vyslanie pridelenca obrany na ZÚ v Haagu.

Portugalská republika

V oblasti stykových aktivít sa pozornosť sústreďí na prípravu a uskutočnenie recipročnej oficiálnej návštevy prezidenta SR v Portugalsku, ako i na realizáciu návštevy portugalskej ministerky ZV v SR. Rovnako sa bude pokračovať v udržiavaní pravidelného politického dialógu medzi MZV SR a PR na úrovni riaditeľov sekcií a odborov.

Nakoľko PR zatiaľ neumiestnila v SR žiadne priame investície, snaha slovenskej diplomacie sa sústreďí predovšetkým na ich získanie.

Doteraz nevyužitou možnosťou sú portugalské skúsenosti z prítomnosti na afrických a latinsko-amerických trhoch. Črtajú sa veľmi výhodné formy reexportu slovenských výrobkov do týchto oblastí.

Dánske kráľovstvo

Dánsko vždy bolo aktívnym a zásadovým podporovateľom rozšírenia EÚ a rovnako podporovalo ambíciu SR stať sa členom NATO. Tieto medzinárodno-politické skutočnosti v budúcom roku vytvárajú zásadné predpoklady pre ďalšie posilnenie slovensko-dánskej bilaterálnej ako aj multilaterálnej spolupráce vo všetkých oblastiach spoločenského života.

Napomôžu tomu aj plánované bilaterálne stykové aktivity na najvyššej vládnej úrovni. SR v tomto smere bude pokračovať vo vytváraní podmienok pre realizáciu recipročnej návštevy predsedu vlády SR v Dánsku a pre realizáciu recipročnej návštevy ministra zahraničných vecí Dánska v SR. Dôležitou súčasťou týchto aktivít bude realizácia recipročnej návštevy predsedu dánskeho parlamentu na Slovensku, ako aj prehĺbenie pracovného dialógu zákonodarných zborov oboch krajín na úrovni výborov. Dôležitou prioritou bude realizácia recipročnej návštevy ministra obrany v Dánsku. Uvedené návštevy prispievajú k prezentácii SR ako krajiny prispievajúcej k stabilite a bezpečnosti nielen v stredoeurópskom regióne, ale v Európe celkovo.

Slovenská strana bude pôsobiť v zmysle zabezpečenia pravidelného dialógu medzi MZV SR a Dánska na pracovnej úrovni s cieľom umožniť štúdium skúseností a poznatkov dánskej strany z celého radu oblastí (vrátane pôsobenia v medzinárodných organizáciách) vzhľadom na porovnateľné postavenie, problémy a záujmy oboch krajín. Cieľom bude tiež zabezpečovať komunikáciu a spoluprácu s medzinárodnými organizáciami so sídlom v Kodani (Eurofish, Európska environmentálna agentúra, Regionálna úradovňa WHO, Sekretariát PZ OBSE, Európska komunikačná organizácia, Sekretariát Severskej rady, UNOPS, Regionálna úradovňa UNHCR).

Švédske kráľovstvo

V priebehu roku 2004 dôjde ku kvalitatívnemu posunu vo vzájomných vzťahoch oboch krajín. Vzťahy medzi členskou a kandidátskou krajinou sa zmenia na vzťahy medzi dvoma členskými krajinami EÚ. SR sa stane subjektom rozhodovania na európskej úrovni, čím získa nové pole pôsobnosti pre presadzovanie svojich záujmov. SR pri tom bude nútená vytvárať ad hoc koalície s inými ČK, medzi ktoré bude ŠK ako menšia a v mnohých oblastiach podobne zmýšľajúca ČK určite patriť. Vo vzťahu k Rade krajín Baltského mora by SR, ako pozorovateľská krajina, mala zadefinovať svoje priority a aktívnejšie sa začať zúčastňovať na práci vybraných pracovných skupín. V opačnom prípade jej účasť bude čisto formálna.

V budúcom roku by malo dôjsť k ďalšiemu posilneniu slovensko-švédskej bilaterálnej ako aj multilaterálnej spolupráce vo všetkých oblastiach. Tomuto cieľu by mohla výrazne napomôcť zvažovaná oficiálna návšteva predsedu vlády ŠK Görana Perssona v SR pri príležitosti slávnostného otvorenia rezidentného ZÚ ŠK v SR ako aj návšteva ministerky ZV

L.Freivaldsovej v SR. Návštevy by boli vhodnou príležitosťou pre pokračovanie nadviazaného politického dialógu.

Vzhľadom na nedávne interpelácie v švédskom parlamente ohľadom údajnej sterilizácie rómskych žien na Slovensku, kde bolo SR zo strany švédskych poslancov i médií čiastočne a nepriamo obvinené z genocídy, bude potrebné venovať náležitú pozornosť januárovému Štokholmskému medzinárodnému fóru o predchádzaní genocídy.

Fínska republika

Hlavným cieľom v roku 2004 bude zintenzívnenie dialógu na dvojstrannej úrovni – partnerské a rezortné kontakty štátnych predstaviteľov, ktoré budú prebiehať na pôde EÚ, EAPC, OSN, OBSE ale aj vo forme štandardných pracovných a oficiálnych návštev bude potrebné zameriavať na riešenie otázok spoločného záujmu a konkrétne oblasti spolupráce.

V roku 2004 bude s týmto cieľom potrebné zintenzívniť stykové aktivity na viacerých úrovniach. Doposiaľ sa neuskutočnila návšteva na úrovni prezidentky, v zmysle reciprocity je platné pozvanie pre predsedu fínskeho parlamentu s delegáciou navštíviť Slovensko, rovnako pre predsedu vlády Fínskej republiky je v platnosti recipročné pozvanie na návštevu SR.

Na jar 2004 je plánovaná oficiálna návšteva ministerky pre zahraničný obchod, rozvojovú spoluprácu a Európu P. Lehtomäki-ovej. V závislosti od okolností, ktoré bude vyžadovať politická situácia, bude potrebné zorganizovať návštevu na úrovni ministra zahraničných vecí SR vo Fínsku.

Zintenzívnenie aktivít zo strany FR sa očakáva po ustanovení rezidentného veľvyslanca a otvorení budovy veľvyslanectva v Bratislave na jar 2004. Detailne budú sledované možnosti praktickej spolupráce v európskej agende. Po spracovaní materiálu o obrannej politike Fínska sa prehodnotia priority v oblasti spolupráce v bezpečnostnej politike. Dôležitou oblasťou vzájomných vzťahov bude tiež podpora ekonomickej spolupráce a jej prehlbenia.

Nórske kráľovstvo

Dlhodobým cieľom zahraničnej politiky SR voči Nórskej kráľovstvu je postupné zintenzívňovanie vzájomnej spolupráce, a to nielen z hľadiska politického, ale najmä ekonomicko-obchodného. V tomto zmysle bude SR podporovať stykové aktivity na všetkých úrovniach vedúce k naplneniu uvedeného cieľa.

Jedným z hlavných cieľov v roku 2004 bude prehlbovanie vzťahov v obrannej politike v súvislosti s členstvom SR v NATO. Ďalšou prioritnou úlohou je otázka získavania podpory a spolupráca s nórskou stranou pri využívaní prostriedkov v rámci Action Plan, ktorých výška pre SR bude v budúcom roku viac ako desaťnásobná. V oblasti multilaterálnej spolupráce a medzinárodných organizácií je aj naďalej potrebné nadväzovať a zintenzívňovať vzájomné vzťahy aj formou podpory kandidatúr do orgánov rôznych medzinárodných organizácií.

NK ako nečlen EÚ prispeje do jej rozpočtu výraznou sumou za prístup do EHP. SR získa z tohto príspevku financie, ktorých využitie bude potrebné nasmerovať aj do spoločných projektov. Ich realizácia si vyžiada ďalšie zintenzívnenie spolupráce v hospodárskej aj ďalších oblastiach. K zintenzívneniu priamych kontaktov prispeje zriadenie nórskeho ZÚ v Bratislave v prvej polovici roku 2004. Dôležitou úlohou bude tiež udržiavanie kontaktov s mienkotvornými HOP s cieľom zintenzívniť informovanosť o SR.

V rámci spolupráce s NK slovenská strana sa vynasnaží finalizovať prípravu Dohody medzi vládou SR a vládou Nórskeho kráľovstva o readmisii osôb a Dohody medzi vládou SR a vládou NK o medzinárodnej cestnej, osobnej a nákladnej doprave a realizovať ich podpísanie.

V oblasti zamestnávania slovenských pracovníkov v NK bude SR podporovať možnosti ich zamestnávania okrem oblasti potravinárskeho priemyslu a služieb, aj v oblasti stavebníctva a zdravotníctva. Bude rozširovať spoluprácu v oblasti využívania kapacít kúpeľných zariadení SR.

Island

V oblasti zmluvnej základne s Islandskou republikou bude SR postupne pracovať na jej dobudovaní, či už na vládnej resp. rezortnej úrovni. V primeranom rozsahu sa bude usilovať o obnovenie bilaterálnych stykových aktivít štátnych a vládnych predstaviteľov. Významnou úlohou bude udržiavanie kontaktov s mienkotvornými HOP s cieľom zintenzívniť informovanosť o SR.

V oblasti zamestnávania slovenských pracovníkov na Islande bude SR podobne ako v NK podporovať možnosti ich zamestnávania, okrem oblasti potravinárskeho priemyslu a služieb, aj v oblasti stavebníctva a zdravotníctva. Bude rozširovať spoluprácu v oblasti využívania kapacít kúpeľných zariadení SR.

Helénska republika

V roku počítame s realizáciou odloženej návštevy predsedu NR SR v Grécku. Rok 2004 a realizácia bilaterálnych stretnutí však budú poznamenané konaním parlamentných volieb v Helénskej republike na jar 2004.

V obchodnej oblasti je nutné zamerať sa na odstránenie dlhodobo nepriaznivého trendu neexistencie širších foriem spolupráce medzi oboma ekonomikami.

V roku 2004 budú aktivity slovenských diplomatov orientované i na bezproblémové zabezpečovanie účasti slovenských predstaviteľov na letných olympijských a paraolympijských hrách v Aténach s cieľom maximálne využiť unikátne prezentačné možnosti počas ich konania.

Turecko

Ďalšia spolupráca SR s Turecko má svoj potenciál. Ku koncu 2004 bude EÚ rozhodovať o začatí/nezačatí negociácií s TR a v tomto kontexte by mala aj SR ako nová členská krajina Únie nazerať na Turecko. Tureckej republike môžeme byť perspektívne nápomocní pri odovzdávaní našich skúseností z prístupových rokovaní.

Politický dialóg by mal v budúcom roku pokračovať najmä realizáciou odloženej návštevy ministra ZV a návštevy predsedu vlády SR v TR. Intenzifikácia vzťahov je nutná i na parlamentnej úrovni vrátane návštev predsedov parlamentov a vybraných výborov ako aj na úrovni jednotlivých rezortných ministrov (minister obrany).

V roku 2004 je potrebné pokračovať v dobudovávaní zmluvnej základne s cieľom dosiahnuť ratifikáciu už podpísaných zmlúv, ako aj vykonať úpravy v súlade s požiadavkami EÚ.

4.2. Vzťahy s ďalšími kandidátskymi krajinami a inými západoeurópskymi štátmi a štátnymi útvarmi

Pobaltské republiky

Pripravované prijatie kandidátskych krajín do NATO a EÚ na jar 2004 bude nosnou témou spolupráce SR s **Litvou, Lotyšskom a Estónskom** v budúcom roku. Pôjde o realizáciu posledných krokov k definitívnemu završeniu integrácie a vytvoreniu podmienok pre efektívne pôsobenie v integračných zoskupeniach. Integrácia ako cieľ zahraničnej politiky sa zmení postupne na členstvo v EÚ a NATO ako prostriedok jej realizácie.

Kooperácia Slovenska s pobaltskými krajinami sa bude popri ďalšom rozvoji bilaterálnych vzťahov opierať o spoluprácu v otázkach spoluzodpovednosti za budúcnosť Európy a bezpečnosť v celom severoatlantickom priestore. Významnou oblasťou naďalej ostáva rozvoj ekonomickej a obchodnej spolupráce a kultúrna výmena. Trvalo bude potrebné venovať pozornosť doplňovaniu zmluvnej základne, aby poskytovala dostatok priestoru pre realizáciu vyššie uvedených zámerov, v tomto smere bude potrebné ukončiť revízie zmluvnej základne s Litvou a Estónskom. Bude pokračovať spolupráca a rozvoj dialógu v integračných zoskupeniach. Spolupráca na pôde OSN a ďalších medzinárodných organizácií, vzhľadom na členstvo SR aj pobaltských krajín v EÚ a NATO, si tiež bude vyžadovať užšiu koordináciu.

V rámci obojstranných stykových aktivít slovenská strana vyvinie úsilie o realizovanie otvorených návštev štátnych a vládnych predstaviteľov jednotlivých krajín. Najvýznamnejšou bude oficiálna návšteva prezidenta SR v troch pobaltských krajinách v januári 2004. Prezidenta SR bude počas návštevy sprevádzať aj skupina predstaviteľov hospodárskej sféry.

Slovinská republika

V priebehu roku 2004 sa predpokladá realizácia návštevy nového predsedu vlády SloR Tone Ropa, ktorý od svojho nástupu do funkcie v decembri 2002 SR zatiaľ nenavštívil. Rozpracovaná je aj návšteva Janeza Sušnika, predsedu hornej snemovne slovinského parlamentu. V rámci mechanizmu pravidelného stretávania ministrov ZV je žiadúce v roku 2004 realizovať recipročnú návštevu ministra ZV SR v Slovinsku, ako aj ďalšie vzájomné návštevy na ministerskej úrovni.

V zmluvno-právnej oblasti sa v priebehu roka 2004 treba usilovať o získanie definitívnej, pokiaľ možno pozitívnej odpovede slovinskej strany na viacero zmluvných návrhov SR. Ide najmä o dohodu o vzájomnej ochrane utajovaných skutočností, dohodu o vzájomnej pomoci v oblasti colníctva, dohodu o spolupráci v oblasti cestovného ruchu, dohodu o vzájomnom uznávaní dokladov o vzdelaní, námornú dohodu atď.

Trvalou úlohou vo vzťahu k SloR je popri zachovaní terajšej dobrej úrovne politickej a kultúrnej spolupráce úsilie o ďalšie zintenzívnenie spolupráce v ekonomickej oblasti, pričom pokiaľ celoročná štatistika za rok 2003 potvrdí vznik prípadne rast pasívneho salda SR vo vzájomnom obchode so SloR, prednostne sa treba sústrediť na zastavenie tohto nepriaznivého trendu.

Cyperská republika

V 2004 možno počítať s intervenciou Cypru u členských krajín EÚ s cieľom vyvíjať tlak na Turecko, aby aktívne zasiahlo do procesu znovuzjednotenia ostrova. CR bude bezpochyby spoliehať na podporu členských krajín EÚ pri riešení cyperskej otázky aj na ďalších medzinárodných fórach najmä OSN a RE.

SR bude aj v roku 2004 poskytovať Cypru „dobré služby“ pri organizovaní stretnutí v nárazníkovej zóne a napomáhať pri zbližovaní postojov oboch komunít k budúcnosti ostrova. Túto významnú skutočnosť je potrebné aj náležite medializovať a propagovať. Poskytovanie dobrých služieb napomáha, cez osobné kontakty s cyperskými politickými predstaviteľmi, presadzovaniu záujmov SR na Cypre.

V roku 2004 treba aj naďalej udržať doterajšiu dobrú úroveň slovensko-cyperských vzájomných vzťahov, pracovať hlavne na rozširovaní hospodárskej spolupráce tam, kde sú na to podmienky. Na jar 2004 je predbežne dohodnuté uskutočnenie 2. zasadnutia slovensko-cyperskej zmiešanej komisie pre hospodársku a technickú spoluprácu.

Na podpis v roku 2004 sa pripravujú viaceré dohody: Dohoda medzi vládou SR a CR o boji proti organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a obchodovaniu s omamnými látkami, Program spolupráce v oblasti vzdelávania, kultúry, vedy, mládeže a športu na roky 2002-2005.

Malta

V budúcom roku nás bude s Maltou spájať spoločný vstup do EÚ. Úsilie SR sa sústreďí predovšetkým na hospodársku spoluprácu s Maltou.

Rumunsko

V roku 2004 bude SR pokračovať v pozitívnom trende spolupráce v bilaterálnej a multilaterálnej oblasti s ťažiskom na politickú a ekonomickú oblasť i na eurointegračnú agendu, i keď intenzita stykových akcií môže byť ovplyvnená tromi volebnými kampaňami v roku 2004 v Rumunsku. V r. 2004-2005 bude Rumunsko nestálym členom BR OSN, z čoho vyplynie možnosť i záujem o intenzívnejšiu spoluprácu v tejto agende. Pre bilaterálne vzťahy bude dôležitým momentom spolupráca v rámci nadchádzajúceho členstva v NATO. Dôležité bude aj odovzdávanie slovenských skúseností z negociácií s EÚ a z aplikácie európskej legislatívy v SR.

Najvýznamnejšou stykovou aktivitou v roku 2004 by mala byť oficiálna návšteva rumunského prezidenta v SR.

V oblasti obchodnej spolupráce medzi SR a Rumunskom budú v r. 2004 podporované pozitívne trendy zaznamenané v priebehu roku 2003. Predpokladaná dynamika rastu exportu na oboch stranách bude na úrovni 15-20%.

V roku 2004 dôjde k ďalšiemu skvalitňovaniu právneho rámca vzťahov v súlade s európskymi štandardmi tak, aby táto otázka bola uzavretá najneskôr ku dňu vstupu SR do EÚ v máji 2004. Zvýšená pozornosť bude taktiež venovaná prehľbovaniu spolupráce v oblasti školstva a kultúry, ako aj krajanskej problematike.

Bulharská republika

V budúcom roku neočakávame žiadne zásadné posuny v smerovaní bulharskej vnútornej a zahraničnej politiky, a preto zo strany SR pretrváva odhodlanie pokračovať v ďalšom rozvoji, skvalitňovaní politického dialógu a komunikácie na všetkých úrovniach a oblastiach spoločného záujmu.

Medzi priority zahraničnej politiky SR vo vzťahu k Bulharskej republike bude patriť uskutočnenie plánovaných recipročných bilaterálnych stykových aktivít, spolupôsobenie v súlade so statusom novoprijatých členov NATO, pomoc a podpora Bulharsku pri vstupe do EÚ, spolupráca na medzinárodných fórach, spoločný postup pri presadzovaní kandidátúr, konzultované postoje k aktuálnym, rezonujúcim otázkam medzinárodného vývoja.

V oblasti hospodárskych vzťahov je pravdepodobné, že vzájomná tovarová výmena si udrží doterajšiu rastúcu dynamiku v závislosti od záujmu subjektov, situácie na trhu a

konkurenčných podmienok. Na vzájomnom zahranično-obchodnom obrate sa môže pozitívne odraziť realizácia niektorých projektov, rozpracovaných v roku 2003.

V rámci zmluvno-právnej základne sa plánuje podpis Dohody medzi MH SR a MH BR o ekonomickej a vedecko-technickej spolupráci v oblasti obranného priemyslu, ako aj Dohody medzi vládou SR a vládou BR o vedecko-technickej spolupráci.

Švajčiarska konfederácia

Prioritou SR vo vzťahu k Švajčiarsku zostáva udržiavanie dobrej úrovne a kvality dosiahnutých bilaterálnych vzťahov a podpora pravidelných bilaterálnych kontaktov na všetkých úrovniach.

Vstupom SR do EÚ v roku 2004 sa Slovensko dostane do privilegovanej skupiny krajín, ktoré majú v politickej, hospodárskej i spoločensko-kultúrnej úrovni kontaktov so švajčiarskymi partnermi lepšiu východiskovú pozíciu. V tomto kontexte bude dôležité upriamiť pozornosť na vývoj rokovaní medzi EÚ a ŠK o druhom balíku bilaterálnych dohôd a súčasne sledovať implementáciu dohôd z prvého balíka bilaterálnych dohôd, ktoré sú už v platnosti, aby v prípade potreby bolo možné včas avizovať problémové oblasti v procese sukcesie do dohôd po vstupe SR do EÚ. Týka sa to predovšetkým oblasti voľného pohybu osôb, kde ŠK zamýšľa uplatniť maximálne prechodné obdobia.

V rámci medzirezortnej spolupráce bude potrebné zintenzívniť spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti a justície, z úrovne rezortu financií v rámci medzinárodnej iniciatívy FIRST, v oblasti technickej pomoci pokračovať v koordinácii aktivít pri dočerpaní finančných prostriedkov zo Slovensko-švajčiarskeho revolvingového fondu. V súčinnosti s rezortom MH SR hľadať možnosti pre alokovanie zdrojov na realizáciu programu ASMEGE – príprava malých a stredných podnikov na európsky trh (nositeľmi programu sú švajčiarska spoločnosť Groupe Recherche Tech-Lausanne a Národná agentúra pre rozvoj malých a stredných podnikov).

Vzhľadom na zvýšený záujem zo SR sa budú ďalej hľadať mechanizmy k využitiu voľných kapacít stážistov v rámci medzivládnej dohody o výmene stážistov a dohodnúť tieto pobyty aj mimo doteraz využívanú oblasť hotelierstva a reštauračných služieb – s prioritným zameraním na informačné technológie, strojársky/automobilový priemysel a farmaceutický priemysel. Sledovať možnosť dohody o stážových pobytach v oblasti štátnej správy s ťažiskom na plnení úloh miestnych samospráv, príp. riadenia zdravotníckych zariadení.

Svätá stolica

V zahraničnopolitickej oblasti sa neočakáva zmena línie. Novým momentom môže byť nadviazanie dialógu medzi Ruskou pravoslávnu cirkvou a Katolíckou cirkvou /stretnutie pápeža s prezidentom RF v novembri 2003/. V budúcom roku sa budú dojednávať ďalšie medzinárodné zmluvy medzi SR a Svätou stolicou.

Monacké kniežatstvo

Vo vzťahoch s Monackým kniežatstvom sa budeme snažiť o ďalší rozvoj vzájomných vzťahov najmä prostredníctvom zdynamizovania spolupráce s Generálnym honorárnym konzulátom SR v Monaku.

Zvrchovaný rád maltézskych rytierov

V roku 2004 sa očakáva návšteva Jeho Výsosti Fra A. Bertieho v SR (návšteva už bola viackrát odložená).